

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/17/2020
Identifikačné číslo spisu: 8313216601
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8313216601.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: MECOM GROUP s.r.o., so sídlom Poľná 4, 066 01 Humenné, IČO: 31 735 151, zastúpený: JUDr. Milanom Sedlákom, advokátom so sídlom Kukučínova č. 19, 040 01 Košice, IČO: 31 314 252, proti žalovanému: A. C. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. č. XXX, XXX XX J. L., zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. ROJKO s.r.o., so sídlom Železničná 90/12, 017 01 Považská Bystrica, o zaplatenie 18 826,41 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15 C 180/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. mája 2019 sp. zn. 19 Co 116/2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 16. mája 2019 sp. zn. 19 Co 116/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15 C 180/2014 -213 z 8. marca 2018 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 21 019,88 eur, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 224,36 eur od 30.6.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 297,17 eur od 2.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 98,72 eur od 4.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 430,17 eur od 8.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7 610 eur od 8.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 192,71 eur od 9.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 172,56 eur od 11.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 717,43 eur od 11.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7 458,72 eur od 13.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 325,96 eur od 15.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 131,19 eur od 16.7.2009 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 167,42 eur od 17.7.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 224,36 eur od 30.6.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 297,17 eur od 2.7.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 98,72 eur od 4.7.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 430,17 eur od 8.7.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 7 610 eur od 8.7.2009 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo

sumy 192,71 eur od 9.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 172,56 eur od 11.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 1 717,43 eur od 11.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 7 458,72 eur od 13.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 325,96 eur od 15.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 131,19 eur od 16.7.2009 do zaplata, zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 167,42 eur od 17.7.2009 do zaplata a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 16. mája 2019 sp. zn. 19 Co 116/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nevykonaním navrhnutých dôkazov, i to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 78/05).

2.2. Podľa ostatného zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, v ďalšom konaní bolo potrebné zistiť, či spoločnosť PROŠUTO s.r.o. nemala aj iných veriteľov ako žalobcu, a ak áno, v akých výškach boli ich pohľadávky a vzhľadom na výšku pohľadávok spoločnosti PROŠUTO s.r.o. ustáliť výšku oprávnenej pohľadávky žalobcu v predmetnom konaní pri zachovaní zásady pomerného uspokojenia pohľadávok. Povinnosťou žalovaného bolo v ďalšom konaní predložiť alebo označiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o existencii ďalších veriteľov a o výške ich pohľadávok vo vzťahu k spoločnosti PROŠUTO s.r.o. v rozhodnom období.

2.3. Žalovaný na preukázanie vyššie uvedených tvrdení navrhol vykonať rad dôkazov (viď bod 10. rozhodnutia) a predložil listinné dôkazy (viď bod 18. a 19. rozhodnutia). Súd prvej inštancie žalovaným predložené listinné dôkazy vyhodnotil (viď bod 20.) a súčasne uviedol dôvody, ktoré ho viedli k nevykonaniu ostatných žalovaným navrhnutých dôkazov (viď bod 21. - 23).

2.4. Odvolací súd v tomto poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých bolo skonštatované, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania. (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999).

2.5. Podľa odvolacieho súdu odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6 Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. septembra 2011, sp. zn. 6 Cdo 153/2011).

2.6. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd skonštatoval, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a

hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 Občiansky súdny poriadok). Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práv na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30. septembra 2010).

2.7. Závery uvedené vo vyššie uvedených rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít k dokazovaniu podľa vtedy účinného Občianskeho súdneho poriadku, sú aplikovateľné aj na dokazovanie podľa teraz účinného Civilného sporového poriadku.

2.8. Z uvedeného teda podľa odvolacieho súdu vyplýva, že s tvrdením žalovaného v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti namietaného neúplného zistenia skutkového stavu veci nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných pre zistenie rozhodujúcich skutočností pre správne rozhodnutie nemožno súhlasiť. Správny výrok vo veci samej zodpovedá potom i správny výrok o trovách konania.

2.9. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

2.10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Žalovaný proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 písm. a) a c) CSP.

3.1. K odvolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ žalovaný uviedol, že prípustnosť dovolania opiera o skutočnosť, že súd prvej inštancie porušil viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu, keď v predošlom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu jednoznačne určil povinnosti súdu prvej inštancie, najmä určil, že úlohou súdu prvej inštancie bude zistiť, či spoločnosť PROŠUTO s.r.o. mala aj iných veriteľov, a ak áno v akých výškach boli ich pohľadávky vzhľadom na výšku pohľadávok spoločnosti PROŠUTO s.r.o. a ustáliť výšku oprávnenej pohľadávky žalobcu v predmetnom konaní pri zachovaní zásady pomerného uspokojenia pohľadávok.

3.2. Žalovaný poukázal v dovolaní na to, že súdu doložil listinu označenú ako „Zoznam záväzkov spoločnosti PROŠUTO s.r.o. ku dňu 30.6.2009, pričom súd prvej inštancie toto neuznal s odôvodnením, že ide o listinu bez dátumu a podpisu - v skutočnosti išlo o výpis z počítačovej zostavy a odvolací súd určil súdu prvej inštancie úlohu, či spoločnosť PROŠUTO s.r.o. nemala aj iných veriteľov, ak áno v akých výškach. Žalovaný uviedol, že navrhol doplniť dokazovanie vyžiadaním správy od príslušného správcu dane, výsluchom predošlého konateľa, výsluchom označeného dlžníka a od žalobcu vyžiadať účtovné doklady na preukázanie zaúčtovania ním uplatnenej pohľadávky. Ďalej súdu predložil súvahu spoločnosti PROŠUTO s.r.o. a odsúhlasenie pohľadávok a záväzkov.

3.3. Podľa žalovaného súd prvej inštancie odmietol vykonať dokazovanie žiadaním príslušných správ, takouto dôkaznou povinnosťou zaťažil žalovaného, hoci je nesporné, že v určitej komunikácii, najmä vo vzťahu k správcovi dane tento nemal reálne možnosť dosiahnuť podanie takej správy, ktorá mala byť predmetom dokazovania a ktorú daňový úrad mohol podať iba inému štátnemu orgánu, v danom prípade súdu.

3.4. Obdobne považoval žalovaný nad rámec svojich objektívnych možností, aby na jeho vyžiadanie podali príslušné správy iné subjekty, právnické alebo fyzické osoby, ktoré nie sú jeho žiadosťami viazané. V prípade, že by takéto správy vyžiadal súd, uvedené právnické a fyzické osoby by boli v inom

procesnom postavení.

3.5. Žalovaný tiež poukázal na to, že vedenie účtovníctva upravuje osobitný zákon č. 431/2002 Z.z., tento zákon obligatónym spôsobom ustanovuje povinnosti účtovných jednotiek, teda aj žalobcu a povinnosti v zmysle účtovného zákona nie je možné nahradiť odkazom na iné (čo aj súdne rozhodnutie). Tvrdenie, že existencia pohľadávky bola preukázaná v konaní OS Žilina 20 Cb 430/2009 nezodpovedá zákonu, nezodpovedá požiadavke dokazovania v tomto konaní, nakoľko súd si ani predmetný spis nepripojil.

3.6. Ďalej žalovaný uvádzal dovolacie dôvody podľa § 421 písm. a) a c) CSP, teda, keď ide o dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď rozhodnutie odvolacieho súdu sa pri riešení veci odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a dovolacím súdom je vec rozhodovaná rozdielne. Žalovaný poukázal na to, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal a nevyhodnotil závery Nálezu Ústavného súdu SR IV. ÚS 55/2012 z 3. júla 2012. Podľa žalovaného Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí IV. ÚS 55/2012 z 3. júla 2012 okrem iného konštatoval, že je povinnosťou krajského súdu vyporiadať sa s otázkou totožnosti uplatneného nároku na náhradu škody (v tomto prípade najmä vo vzťahu k § 240 Tr. zák. a k pomernému uspokojeniu nárokov oproti uplatneniu si nároku na náhradu škody v plnej výške zodpovedajúcej faktúram. Právo veriteľa vo vzťahu k trestnému činu zvýhodňovania veriteľa je právom veriteľa na uspokojenie svojej pohľadávky podľa zásad konkurzného a reštrukturalizačného konania. Súd prvej inštancie, ani odvolací súd napriek vedomosti čo i len o rozhodnutí Ústavného súdu SR IV. ÚS 55/2012 z 3. júla 2012, tak sa týmto rozhodnutím neriadili, resp. sa ním nezaoberali, hoci to žalovaný navrhoval.

3.7. Záverom žalovaný uviedol, že aj keď platí zásada, že súd rozhoduje, ktoré dôkazy vykoná alebo nevykoná, nemôže ísť o svojvôľu, pretože účelom zákona je vykonať také dôkazy, ktoré môžu prispieť k náležitému objasneniu veci, ba súd má oprávnenie k uloženiu edičnej alebo informačnej povinnosti. Každé ustanovenie zákona a rozhodnutie súdu je potrebné vykladať v súlade s Ústavou SR s prihliadnutím na princíp spravodlivosti a naplnenie princípu právnej istoty. V zmysle základných princípov CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie a súd postupuje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi. Ústavný súd SR v uznesení II. ÚS 92/2015 tiež judikoval, že úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej Ústavným súdom SR je chrániť občana pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, pričom napadnuté rozhodnutia podľa tvrdenia žalovaného majú charakter neospravedliteľnosti a neudržateľnosti a to minimálne s prihliadnutím na uvádzané judikáty Ústavného súdu SR (IV. ÚS 55/2012; II. ÚS 92/2015) a že Ústavný súd SR konštatoval, že o svojvôľu pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

3.8. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho Krajského súdu Prešov č. k. 19 Co 116/2018-251 zo 16. mája 2019 zrušil; alternatívne zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie Okresného súdu Humenné č. k. 15 C 180/2014-213 z 8. marca 2018; prípadne ak dovolací súd zistí, že sám môže rozhodnúť vo veci, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že odvolaniu žalovaného vyhovie a rozhodne tak, že žalobu zamietne a žalobcu zaviazne k úhrade všetkých trov konania v celom konaní.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa nestotožňuje s dovolacími dôvodmi žalovaného.

4.1. Žalobca je toho názoru a trvá na tom, že v danej veci nie je splnený dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 420 písm. f) CSP, nakoľko dovolateľ vzhľadom na svoju procesnú pasivitu neunesol na podporu svojich tvrdení dôkazné bremeno. Podľa žalobcu je pravdou, že Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 19 Co 245/2016 a 19 Co 246/2016 zo dňa 10. októbra 2017 uložil súdu prvej inštancie povinnosť namietanú dovolateľom v časti I. dovolania. Tejto povinnosti súdu však korešpondovala povinnosť žalovaného dovolateľa v ďalšom konaní predložiť alebo označiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia o existencii ďalších veriteľov a o výške ich pohľadávok vo vzťahu k spoločnosti PROŠUTO s.r.o. v rozhodnom období. Prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový

poriadok, ktorým sa riadia i konania začaté za platnosti účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy, nastala zásadná zmena v procese dokazovania, v zmysle ktorého vykonáva súd iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám má len obmedzenú dôkaznú iniciatívu, nesmie však vyšetrovať a pátrať po skutkových tvrdeniach a nahrádzať tak aktivitu a procesnú zodpovednosť strán, inak by sa vystavil riziku porušenia rovnosti strán. Pritom súd sám rozhoduje, ktorý dôkaz vykoná a ktorý nie, a teda nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani povinný všetky navrhované dôkazy vykonať. Súd prvej inštancie sa podľa názoru žalobcu ústavne akceptovateľným spôsobom v odôvodnení rozsudku zo dňa 08. marca 2018 vysporiadal s jednotlivými návrhmi na vykonanie dokazovania. Aj napriek tomu, že žalovaný dovolateľ bol zo strany súdu niekoľkokrát vyzývaný na predloženie relevantných dôkazov na podporu svojich tvrdení, spadajúcich do rozhodného obdobia, a to jednak pred vydaním prvého rozhodnutia vo veci samej, ako aj pred vydaním druhého rozhodnutia vo veci samej (keďže ním predložené listiny pre nedostatky nebolo možné vyhodnotiť za relevantný dôkaz, resp. predložené účtovné doklady. Žalobca len zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (k tomu viď napr. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04).

4.2. Žalobca v prvom rade poukazuje na to, že žalovaný sa snaží svojimi námietkami zvrátiť svoju dôkaznú pasivitu v tomto konaní.

Z hľadiska dovolacích dôvodov Civilný sporový poriadok presne definuje, že dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým a dovolací dôvod vymedziť tak, aby bolo presne uvedené právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a taktiež v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Nesprávne právne posúdenie môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Nesprávne právne posúdenie si však nemožno zamieňať s tzv. procesnými vadami, ktoré majú svoj základ v namietanom nesprávnom procesnom postupe súdu. V tomto prípade, podľa názoru žalobcu, žalovaný nenamietá a neodôvodňuje nesprávne právne posúdenie veci tak, ako to predpokladá zákon, ale namietá z vykonaného dokazovania nesprávne zistenie skutkového stavu, v dôsledku ktorého podľa názoru dovolateľa je naplnený dôvod nesprávneho právneho posúdenia. V tomto prípade sa však zo strany žalovaného dovolateľa ide o nesprávnu interpretáciu a účelový výklad procesných predpisov, nakoľko pri jeho argumentácii nejde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam. Pokiaľ ide o dovolateľom namietaný odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v dovolaní absentuje konkrétny judikát zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, na ktorý sa dovolateľ odvoláva. Podľa žalobcu len samotné poukazovanie na rozhodnutia Ústavného súdu SR (navyše súvisiace s trestným konaním vedeným na všeobecných súdoch) bez ďalšieho nezakladá nesprávne právne posúdenie veci, nakoľko každý prípad je potrebné posudzovať individuálne. V tejto veci si žalovaný prispôbil právnou vetu vyplývajúcu z týchto rozhodnutí, ktorá sa mu hodila do jeho argumentácie, ktorá však nemá oporu v odôvodnení.

4.3. Žalobca k tomuto dôvodu dovolania uvádza, že dovolanie žalovaného dovolateľa nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, taxatívne vymedzenými v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, z dovolania rovnako nie je zrejmé, ktorý z týchto dôvodov je daný a riadne odôvodnený, resp. tieto dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom stanoveným v ustanovení § 432 až § 435 CSP, v dôsledku čoho je potrebné dovolanie v tejto časti odmietnuť. Na základe vyššie uvedeného preto žalobca prostredníctvom svojho zástupcu navrhuje a žiada, aby Najvyšší súd SR dovolanie zamietol, resp. odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. K vyjadreniu žalobcu k dovolaniu zaujal stanovisko žalovaný, ktorý zotrval na svojich argumentoch vyjadrených v jeho dovolaní. Je presvedčený, že žalobca si uplatňuje pohľadávku, ktorú má odpísanú. Ani CSP nevyklučuje dôkaznú aktivitu súdom, v tomto prípade som dôkazy riadne označil, samotné ich zabezpečenie je objektívne nad rámec jeho možností, pričom odvolací súd nariadil súdu prvej inštancie vykonať dôkazy. Nesporne poukázal na to, že firma PROŠUTO s.r.o. mala viacero veriteľov, ako aj

sumy (v rozsahu mne dostupných dokladov, keď dlh voči Swaman Myjava bol cca 150 000,- €, voči Sixing s.r.o. cca 80 000,- €, voči ďalším veriteľom 143 000,- €). Pre vzťah k iným subjektom, aj pre odstup času, aj na skutočnosť, že predošlý konateľ mu neodovzdal všetky doklady, resp. doklady mohli byť dohľadané len z úradov, je toho názoru, že súd mal dostatok podkladov a možností vyžiadať príslušné správy.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a súčasne tiež dôvodné podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle, ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné a podmienky prípustnosti dovolania, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a zároveň z § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

16. Žalovaný v dovolaní vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP videl v tom, že prvostupňový súd a následne ani odvolací súd sa dôsledne neriadili obsahom a rozsahom predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým tento nariadil prvostupňovému súdu doplniť dokazovanie a týmto nesprávnym procesným postupom znemožnili žalovanému uskutočniť jemu patriace procesné práva.

17. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

20. V rámci práva na spravodlivý súdny proces a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí najvyšší súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, že pokiaľ odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí uloží súdu prvého stupňa, aby nejakým spôsobom doplnil dokazovanie, aby mohlo byť vo veci spravodlivo a zákonne rozhodnuté, tak je potrebné, aby tento proces pri opätovnom vrátení veci na odvolací súd aj verifikoval a preskúmal a vo veci predvídateľným spôsobom rozhodol. V danom prípade

však odvolací súd žiadnym relevantne významným spôsobom zmenu tohto svojho postoja argumentačne nezdôvodnil a preto svoje rozhodnutie zaťažil vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Ak tak chcel postupovať mal tento svoj zámer oznámiť, inak zaťažil konanie vadou nepredvídateľnosti svojho rozhodnutia.

20.1. CSP predpokladá taký postup odvolacieho súdu v opakovanom odvolacom konaní, aby sa predchádzalo vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí. Teda vychádza sa z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty.

20.2. O tzv. prekvapivé rozhodnutie môže ísť aj vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných záveroch ako vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov nejavili ako významné.

21. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že v kontexte celého súdneho konania ide o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktoré znemožnilo žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP a preto považoval dovolací súd za potrebné dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť. Vzhľadom na to sa dovolací súd ani v preskúmvanej veci nezaoberal ďalšou dovolacou argumentáciou žalovaného.

22. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znovu o trovách po^vodne'ho konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.